

תקוֹן חֲמִשִּׁים וּשְׁלֹשָׁה

ליל ד' בניסן

סוד חבלי משיח

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה בְּזִמְנָא דִּיתְגַּלִּי מְלִכָא מְשִׁיחָא. דְּכִלְהוּ נְהוּרִין עֲלָאִין יתְגַלּוּן לְתַתָּא לְאַתְקַפָּא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, דְּלֹא יִדְחִלוּן בְּאַנּוּן חֲבַלִּין דְּמְשִׁיחָא דְּזַמְיִנִין לְמַהּוּי בְּאַנּוּן י"ב יַרְחִין. וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל, דְּהָא פְּלֵהוּ דְרַגִּין עֲלָאִין זְמִינִין אַנּוּן לְאַתְתַּקְנָא בְּאַנּוּן י"ב יַרְחִין, מְגוּ אַנּוּן חֲבַלִּין וְדָאִי. וּלְבַתֵּר פְּלֵהוּ יתְגַלּוּן בְּנֵהוּרָא סְגִי וְתַקִּיפָא. בְּדִין אֲשֶׁרִיף יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹד עִם נוֹשַׁע בְּה' (דְּבָרִים לֵג כֵּט) שְׁמָא שְׁלִים בְּכָל אַתְנָן דִּילֵהּ. בְּדִין יִפְקוּן מְגוּ גְלוּתָא בְּכַמָּה עֶטְרִין תַּקּוּנִין עֲלָאִין. וּבְכַמָּה

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה - בְּזִמְנָא שִׁתְּנֵלָהּ מְלִכָּה מְשִׁיחִית. שְׁכָל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים יתְגַלּוּ לְמַטָּה בְּדִי לְחֹזֵק אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִפְחָדוּ מֵאוֹתָם חֲבַלֵי מְשִׁיחָא, שְׁנוּעָדוּ לְהִיּוֹת בְּאוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשִׁים.¹ וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל - שְׁחָרֵי כָּל הַמְּדַרְגּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת מוֹכְנֹת הֵן לְהַתְקֵן עַל יְדֵי אוֹתָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, [וְזֶה] מֵתוּדָה אֵלּוּ הַחֲבַלִּים, וְדָאִי. וְאַחַר כֵּן בְּכָל הַיָּמִים [כָּל הַמְּדַרְגּוֹת] יתְגַלּוּ בְּאוֹר יוֹתֵר חֲזָק,² אִזּוּ [יֵאמָרוּ]: אֲשֶׁרִיף יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹד עִם נוֹשַׁע בִּיהוָה (דְּבָרִים לֵג, כֵּט), הַשֵּׁם הַשְּׁלֵם בְּכָל הָאוֹתוֹת שְׁלוֹ.³ אִזּוּ יֵצְאוּ מֵתוּדָה הַגְּלוּת בְּכַמָּה

1. עי' זהר שמות ח"ב ז, ע"ב, ט, ע"א; "וכן בכל יומא עד שבעין יומין. לבתר שבעין יומין יתגניז ההוא כוכבא ויתגניז משיח עד תריסר ירחין ויתהדר ההוא עמודא דאשא כמלקדמין וביה יתגניז משיח וההוא עמודא לא יתחזי. לבתר תריסר ירחין יסלקון ליה משיח בההוא עמודא לגו רקיעא ותמן יקבל תוקפא ועטרא דמלכותא. וכד נחית יתחזי ההוא עמודא דאשא כמלקדמין לעיניהון דכל עלמא ויתגלי לבתר משיח ויתכנסון לגביה עמין סגיאין ויתער קרבין בכל עלמא. ובההוא זמנא יתער קודשא בריך הוא גבורתיה לכל עמין דעלמא ומלכא משיחא יתידע בכל עלמא וכל מלכין דעלמא יתרון לאתחברא לאגחא קרבא ביה וכמה (עמין) מפריצי יהודאין יתהפכו לאהדרא לגבייהו וייתון עמהון לאגחא קרבא על מלכא משיחא. כדון יתחשך כל עלמא חמש עשרה יומין וסגיאין מעמא דישראל יהון מתין בההוא חשוכא ועל דא כתיב כי הנה החשך יכסה ארץ וערפלא לאומים".

2. עי' זהר תרומה ח"ב, קעב, ע"ב.

3. עי' זהר שמות ח"ב ט, ע"א; ובגלות לא היה שלם, עי' זהר ויקרא ח"ג ד, ע"ב; שהגאולה נעשית ע"י שם מ"ה (יוד הא ווא הא) שמשפרו גאולה, עי' ק"ל פתח לא עמ' קי: "ששם זה מחובר באותיותיו - אינו נזכר אלא

כְּתָרִים - תְּקוּנִים עֲלִיּוֹנִים. וְכַמָּה מִלְחָמוֹת יַעֲרֹכוּ עִם אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וַיִּשְׁפְּרוּ אוֹתָם לְגַמְרֵי; וְהַכֵּל עַל יָדֵי אוֹתָם תְּקוּנִים שֶׁתִּקְנוּ מִתּוֹךְ אוֹתָם חֲכָלִים שְׁנֵאמְרוּ. וְלֹא־חָרִי הַכֵּל; וְהִיתָה מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד (יִשְׁעִיה י"א). אֲשֶׁרִי חֲלַקְסָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

קָם אַבְרָהָם הַזֶּקֶן הַחֲסִיד וְאָמַר לְיַעֲקֹב [אֲבִינִי] הֲבֵן הָאֱהוּב: קוּם עִכְשָׁיו וְעוֹרֵר דְּבָרִים לְפָנַי הַשְּׂכִינָה. שְׁעַכְשָׁיו ו' [שֶׁל יַעֲקֹב] מִתְגַּלֵּית בְּךָ, שְׂכָתוֹב בָּהּ: וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי⁶ יַעֲקֹב (וַיִּקְרָא כו,מב). שְׁיַעֲקֹב נֹאמַר עָלָיו: כִּי קָמַן הוּא (עֲמוֹס ז,ב), וַיִּשְׂרָאֵל הוּא גְדוֹל⁷ אֲבָל בְּזִמְן הַגְּאֻלָּה, יִשְׂרָאֵל יִתְגַּלֶּה, וְזֶה [מֵה שְׂכָתוֹב]: כִּי שְׂרִית עִם אֱלֹהִים וְגו'⁸ [וְעִם אֲנָשִׁים וְתוֹכְלִי]. (בְּרֵאשִׁית לז,כח). וְאִם הֵאמַר, שְׁיַעֲקֹב לֹא רָאוּ אֶלָּא יַעֲקֹב עֲצָמוֹ יְחִיד בְּתִקְוֹן, בּוֹז הוּא שֶׁתִּתְגַּלֶּה בּוֹ. וְזֶה סוּד: לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְגו' (יִשְׁעִיה כט,כב).

קָרְבִּין נְגִיחוֹן בְּהַדֵּי אֲמִין עַע"ז וַיִּתְבָּרוֹן לֹון לְגַמְרֵי. וְכִלָּא בְּתִקְוִינִין אֲלִין דְּאִתְתְּקִנוּ מִגּוֹ אַנּוּן חֲכָלִין דְּאִתְמָרוּ. וְלִבְתָּר פְּלָא וְהִיתָה מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד (יִשְׁעִיה יא י'). זַפְּאָה חוֹלְקֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל בְּעַלְמָא דִּין וְעַלְמָא דְּאִתִּי.

קָם אַבְרָהָם סָבָא חֲסִידָא וְאָמַר לְיַעֲקֹב בְּרָא רְחִימָא, קוּם הַשְׁתָּא וְאִתְעַר מַלְיִן קַמִּי שְׂכִינְתָּא. דְּהַשְׁתָּא ו' אִתְגַּלִּיאת בְּךָ, דְּכַתִּיב בַּהּ וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב (וַיִּקְרָא כו,מב). דְּיַעֲקֹב אִתְמַר בַּהּ כִּי קָמַן הוּא (עֲמוֹס ז ב) וַיִּשְׂרָאֵל אִיהוּ גְדוֹל. אֲבָל בְּזִמְנָא דְּפְרָקְנָא יִשְׂרָאֵל יִתְגַּלִּי וְדָאִי, דְּבַהּ כִּי שְׂרִית עִם אֱלֹהִים וְכו' (בְּרֵאשִׁית לב כח). וְאִי תִימָא דְּיַעֲקֹב לֹא אִתְחַזִּי. אֶלָּא יַעֲקֹב גְּרַמְהּ בְּתִקְוִינָא יִתְהַדַּר בְּהַאִי ו' דְּאִתְגַּלִּיא בַּהּ. וְרַזָּא דָּא לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְכו' (יִשְׁעִיה כט כב).

כשעילת העילות מיחד לכל המדרגות בסוד יחוד... נראה בהדיא שהגאולה תלויה בסוד אלה האותיות. והטעם הוא שאלה האותיות הם מה שעילת כל העילות מיחד המדרגות כ"ל ובזה תלויה הגאולה באמת, שאין לה ספק כלל". עיין תחילת תיקון א.

4. עי' זהר בשלח ח"ב, נח, ע"ב.
5. עי' בזהר וירא ח"א, קיט, ע"א.
6. בריתי זה כנגד היסוד שהוא ו' - הכולל ששה קצוות.
7. עי' גם ברכות יג, ע"א; עי' אדיר במרום עמ' שמג; אוצרות רמח"ל, ויקרא, עמ' צג: "הטעם שאומר יעקוב בול"ו: יעק"ב הוא סוד קטנות, ככתוב: מי יקום יעקב כי קטן הוא, ומשם נמשך הגלות שהוא סוד המיתה... והתיקון הוא להמשיך אליו בחינת החיים, וזה סוד אות ו' שהיא בסוד עץ החיים כידוע"; "קטט"ו תפלות, סוף ת' ט': "מי יקום יעקב כי קטן הוא: וזה ו' קטועא. ובכח הקיווי נעשה ו' ברבבא, בו וזכרתי את בריתי יעקוב ולא עתה יבוש יעקב"; שם ת' קפד; ת' רב; ת' רה; ת' רז.

קָם יַעֲקֹב בְּחִירָא וְאָמַר, וְדַאי וְלִכְל הֵיךְ הַחֲזִיקָה - בְּזִמְנָן שֶׁל חֲבִלֵי מְשִׁיחַ, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׂכִּינָה יִתְחַבְּרוּ בְּאַחַד, וְעַל יָדָם יִתְחַזְּקוּ יִשְׂרָאֵל! עַל הַסּוּד הַזֶּה כְּתוּב: וְאֲשִׁיבָה יְדֵי עַלְיָךְ (שם א, כה). מַהוּ וְאֲשִׁיבָה? אֵלָּא חוּץ מִהֵיךְ הַנְּטוּיָה בְּגִלּוֹת, וְאֲשִׁיבָה יְדֵי בְּוֵדָא לְחִזּוּק אוֹתָם. וְעוֹד, וְאֲשִׁיבָה כְּמָה פְּעָמִים, פְּעַם אַחַר פְּעַם, שֶׁכְּמָה מְדַרְגּוֹת יִתְעוֹרְרוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהַתְקַן. וְהַרְבֵּה צְרוּת מְגִיעוֹת בְּגִלָּל זֶה לְיִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיתְקַנּוּ הַדְּבָרִים. אוּ: יִקְרָא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק (שם שם, כו), בְּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף מֵצַד שֶׁל שְׂמָאֵל. וְאַחַר כֵּן: צִיּוֹן בְּמִשְׁפֵּט תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצֶדֶקָה (שם שם, כו), בְּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד מֵצַד שֶׁל יִמְיִן. וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל.

קָם אַבְרָהָם תְּנִינּוֹת וְאָמַר, וְדַאי פְּמָה זְמַנִּין תִּתְעַרְרֵי יְד הַחֲזִיקָה, וְכִלְהוּ יִתְחַבְּרוּן לְאַגָּחָא קְרָבָא לְבַתֵּר בְּכִלְהוּ אֲמִין בְּגוּג רְשִׁיעָא. וְאַתְמַר בֵּיה (יחזקאל לט כא) וְאֵת יְדֵי אֲשֶׁר שְׂמַתִּי בָהֶם. כְּדִין (שם לח כב) וְנִשְׁפָּטְתִּי אֶתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם (שם לח, כב). שְׁפָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל דִּין שְׁעָבְרוּ עַל יִשְׂרָאֵל אַחַת אַחַת, פְּלִים כְּאַחַד יִתְחַבְּרוּ פְּנֵגֵד גּוּג רְשִׁיעַ. וְכִלְ הַסְטֵרָא אַחְרָא תַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם בְּאוֹתוֹ

קָם יַעֲקֹב בְּחִירָא וְאָמַר, וְדַאי וְלִכְל הֵיךְ הַחֲזִיקָה בְּזִמְנָא דְחֲבִלִין דְּמִשִּׁיחָא, דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ יִתְחַבְּרוּן בְּחֻדָּא וּבְהוּ יִתְתַקְפוּן יִשְׂרָאֵל. עַל רְזָא דָּא כְּתִיב (שם א כה) וְאֲשִׁיבָה יְדֵי עַלְיָךְ. מַאי וְאֲשִׁיבָה. אֵלָּא בְּר מֵיךְ הַנְּטוּיָה בְּגִלּוֹתָא, וְאֲשִׁיבָה יְדֵי וְדַאי לְאַתְקַפָּא לְהוּ. וְעוֹד, וְאֲשִׁיבָה פְּמָה זְמַנִּין, זְמַנָּא בְּתַר זְמַנָּא. דְּכְמָה דְּרִגִין יִתְעַרוּן בְּהַהוּא זְמַנָּא לְאַתְתַקְנָא. וְכְמָה עֲקַתִין מְטָאן בְּגִ"ד לְיִשְׂרָאֵל עַד דִּיתְתַקְנוּן מְלִין. כְּדִין יִקְרָא לָךְ עִיר הַצֶּדֶק, בְּמִשִּׁיחַ בֶּן יוֹסֵף מְסִטְרָא דְשְׂמָאֵלָא. לְבַתֵּר צִיּוֹן בְּמִשְׁפֵּט תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצֶדֶקָה, בְּמִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד מְסִטְרָא דִימִינָא. וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל

קָם אַבְרָהָם תְּנִינּוֹת וְאָמַר, וְדַאי פְּמָה זְמַנִּין תִּתְעַרְרֵי יְד הַחֲזִיקָה, וְכִלְהוּ יִתְחַבְּרוּן לְאַגָּחָא קְרָבָא לְבַתֵּר בְּכִלְהוּ אֲמִין בְּגוּג רְשִׁיעָא. וְאַתְמַר בֵּיה (יחזקאל לט כא) וְאֵת יְדֵי אֲשֶׁר שְׂמַתִּי בָהֶם. כְּדִין (שם לח כב) וְנִשְׁפָּטְתִּי אֶתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם. דְּכִלְהוּ דְּרִגִין דְּעָבְרוּ בְּדִינָא עַל יִשְׂרָאֵל חַד חַד כִּלְהוּ בְּחֻדָּא יִתְחַבְּרוּן לְקַבֵּל גּוּג רְשִׁיעָא. וְכִלְ סֵטֵר אַחְרָא יִתְעַבֵּר מֵעֲלָמָא בְּהַהוּא

8. עי' גם בזוהר כי תצא ח"ג, רעה, ע"א.

9. עי' זוהר בעלותך ח"ג, קנג, ע"ב.

10. עי' זוהר שמות ח"ב, ז, ע"ב; לעיל הערה 1.

זמן¹¹ ולכל המורא הגדול - אחר כך, שכל המדרגות יתחברו להאיר על ישראל. אז: והיתה מנחתו כבוד (ישעיה יא, י). אשרי חלקם.

זמנא. ולכל המורא הגדול, לבתר פלהו דרגין יתחברון פחדא לאנהרא על ישראל. פדין (ישעיה יא י) והיתה מנחתו כבוד. זכאה חולקהון.

11. עי' זהר בראשית ח"א, כט, ע"א.

תקון חמשים וארבעה

התגלות סדרי המרכבה

ולכל היד החזקה אליו חיון וכסא, [משרתי הכסא]¹ והכסא. שחיות, הם השתי זרועות והשתי רגלים, שהם שנים עשר פרקים. העמוד האמצעי - זה הכסא.² צדיק - השרפרף שלו,³ הכל הוא י"ד [ארבע עשרה].⁴ ולכל המורא הגדול, [המורא] - זה הרקיע שעל גבי החיות, שפתוב עליו: כעין הקרח הנורא (יחזקאל א, כב). הגדול - זה האדם [שהוא] חכמה ובינה, שנאמר בהם: זכר ונקבה בראם וגו' [ויקרא את שמם אדם] (בראשית ה, ב). ועליהם [חכמה ובינה, נאמר]: דמות כמראה אדם עליו (יחזקאל א, כו).⁵ מלמעלה (שם שם, שם) - זה פתח שעומד עליהם.⁶

והנה זקן אחד בא פתח ואמר, רבי רבי, בודאי ולכל היד החזקה - כך הוא הפלל של המרפבה העליונה. ואם תאמר, מה [ענינה] כאן? אלא בא

ולכל היד החזקה אליו חיון וכסא, דחיון אנון תרין זרועין ותריין רגליין דאנון י"ב פרקיין. עמודא דאמצעייתא דא כסא. צדיק שרפרף דילה. כלא איהו יד. ולכל המורא הגדול דא רקיע דעל גבי חיון, דכתיב בה כעין הקרח הנורא (יחזקאל א, כב). הגדול דא אדם חכמה ובינה דאתמר בהו זכר ונקבה בראם וכו' (בראשית ה, ב) ובהו (יחזקאל א, כו) דמות כמראה אדם עליו. מלמעלה דא פתח דקאים עליהו.

והא סבא חד אתי פתח ואמר, ר' ר' ודאי ולכל היד החזקה הכי איהו פללא דרתיכא עלאה. ואי תימא אמאי האי הכא. אלא תא חזי בשעתא דקימו

1. עניני ר"ה עמ' 26: "והנה החיות הם משרתי הכסא וכפי השפעתו כך הן פועלות".
2. עי' זהר בהר ח"ג, קט, ע"ב; עניני ר"ה ויר"כ לרמח"ל עמ' 25, ושם: "כסא - תפארת". שתי זרועות ושתי רגלים, הרי ארבע, ובכל אחד יש ג' פרקים הרי י"ב.
3. עי' חגיגה יד, ע"א, כסא לשבת עליו, שרפרף להדום ורגליו; סנהדרין לח, ע"ב.
4. י"ב פרקים ועד"א וצדיק, סה"כ יד.
5. עי' בקיצור הכוונות שם עמ' קפד.
6. עי' בהקדמת ת"ז, ז, ע"א, למעלה מאבא ואימא יש אריך.
7. דהיינו, מה ענינה של המרכבה בזמן הגאולה?

וְרָאָה, בְּשַׁעֲהָ שְׁעֵמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר
 סִינִי, שָׁם נִגְלְתָה לְפָנֵיהֶם הַמְּרֻכָּבָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הַמְּדֻרְגוֹת שְׁלֹה.⁸ עָלֶיהָ
 כְּתוּב: רָכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן
 אֲדָנִי כִּם סִינִי בַקֹּדֶשׁ (תְּהִלִּים סח,יח).
 שְׁעַל הַזְּמַן הַהוּא כְּתוּב: יְהוָה מִסִּינִי בָא
 וְזָרַח (דְּבָרִים לג,ב). בָּא וְרָאָה, הַכֹּל נִגְלָה
 לְפָנֵיהֶם, וְנוֹדְעוּ לָהֶם כְּמָה סוּדוֹת
 עֲלִיוֹנִים לְדַעַת כְּבוֹד אֲדוּוּיָהֶם. רָכַב
 אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן⁹ - [אלו] כ"ב
 אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁקִימוֹת בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ,
 זֶה יוֹבֵל [בְּחִי' אִימָא]¹⁰. וּבְזִמְנֵי שְׁוִיצְאוֹת
 [הָאוֹתִיּוֹת] מִמְּנוֹ [מִן הַרְקִיעַ] לְבַחוּץ,
 הַכֶּסֶף נוֹטֵל אוֹתָם.

וְאִם תֹּאמְרוּ, הֲרֵי לְמַעְלָה מִהַרְקִיעַ [יש]
 זֶה הַכֶּסֶף, [כְּמוֹ] שְׁכַתּוֹב: וּמַמְעַל לְרְקִיעַ
 אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ (וְגו') [כְּמִרְאָה אֶבֶן
 סַפִּיר דְּמוֹת כֶּסֶף] (יְחֻזְקָאֵל א,כו). אֲבָל
 בָּא וְרָאָה, כֶּסֶף, וְדָא זֶה הָעַמּוּד
 הָאֲמֻצְעִי [ז"א], שְׁעוּלָה לְמַעְלָה
 לְהַתְּעַמֵּר בְּעֵטְרָה שְׁלוֹ,¹¹ וְהוּא כֶּסֶף לְמוֹ
 שְׁיִשָּׁב עָלָיו, דְּהִינּוּ אִימָא.¹² אֲבָל בֵּינּוּ
 שְׁעוּלָה הַכֶּסֶף לְמַעְלָה, הַרְקִיעַ יוֹרֵד

יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינִי, תַּמָּן אֲתַגְּלִיאת
 קְמִיָּהוּ רְתִיבָא קְדִישְׁתָּא בְּכָל דְּרָגִין
 דִּילָהּ. בַּה פְּתִיב רָכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים
 אֶלְפֵי שְׁנָאן אֲדָנִי כִּם סִינִי בַקֹּדֶשׁ (תְּהִלִּים
 סח יח). דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא פְּתִיב ה' מִסִּינִי
 בָּא וְזָרַח (דְּבָרִים לג ב). תָּא חֲזִי דְכֻלָּא
 אֲתַגְּלִי קְמִיָּהוּ וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּ לָהּ כְּמָה
 רְזִין עֲלָאִין לְמַנְדַּע יְקָרָא דְמֵאֲרִיָּהוּן.
 רָכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שְׁנָאן. אֵלִין
 כ"ב אֲתָנּוּ עֲלָאִין דְּקִימִין בְּהַהוּא רְקִיעַ
 דָּא יוֹבֵלָא. וּבְזִמְנָא דְנִפְקִין מִגְּוֵה לְבַר,
 כֶּסֶף נוֹטֵל לָהּ.

וְאִי תִימָא הָא לְעֵלָא מְרְקִיעַ אִיהוּ כֶּסֶף,
 דְּכִתִּיב וּמַמְעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ
 וְכו'. אֲבָל תָּא חֲזִי כֶּסֶף וְדָאִי דָּא עַמּוּדָא
 דְּאֲמֻצְעִיתָא דְסֵלִיק לְעֵלָא לְאֲתַעֲטְרָא
 בְּעֵטְרוֹי, וְאִיהוּ כֶּסֶף לְמֵאן דְּתִיב עֲלֶיהָ
 וְדָא אִימָא. אֲבָל בֵּינּוּ דְסֵלִיק כֶּסֶף
 לְעֵלָא, רְקִיעַ נְחִית וְאֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא וְדָא
 יוֹבֵלָא. בְּגִין כֵּן כֶּסֶף אֲתַחֲזִי לְעֵלָא

8. עי' זהר תרומה ח"ב, קמו, ע"א, עי' מאמר הגאולה עמ' סב: "באחרית הימים] ובהיגלות המלך אל שכינתו, אז תיראה המרכבה לפני כל ישראל כמו שראוה על הר סיני, וזה נתבאר גם כן בפסוק: ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קיוינו לו ויושיענו".
 9. עי' תקט"ו תפלות, ת' קפא, ושם, י' פעמים כב, הרי ר"ך, עם כ"ב הרי רכ"ב - ר"ך כ"ב.
 10. עי' ת"ז תי' ה, כ, ע"ב, באימא תלויה המלכות שהיא סוד האותיות, עי' קל"ח, פתח לא, עמ' קיד; עץ חיים שער טנת"א פ"ז (כד, ב): "והנה האותיות הם כוחות אצילות ועצמות הספירות וסוד המלכות וצירופם"; וכן עץ חיים דרוש עמ' יד, ג סוף ענף ד'; כללים ראשונים עמ' שטו: אותיות הם כנגד ה"א אחרונה שבשם.
 11. עי' ת"ז מזהר חדש, קנ, ע"ב.

ומתפשט למטה, וזה יוכל [אימא].
לפיכך הכפא נראה למעלה מתקיע.
אבל [באמת] מה שיוצא מתוך הרקיע
[דהינו האותיות], הקדים הכפא ולקח
אותו. וכמה שהוא נוטל [מהם], כך
מסתדרים אחריו כל החיות וכל
המחנות שלהם. וסוד הדבר: הכפא
נושא את נושאו,¹³ [שזה הכפא] הוא
עקר הכל [שהוא כדגמת הגוף], וכל
השאר הם ענפים ממנו,¹⁴ ונמשכים
אחריו ודאי.

בא וראה, הרקיע סובב באותיותיו,
והאותיות יוצאות לחוץ בכמה צדדים
[על פי] סודות עליונים. מיד הכפא
לוקח אותם, ומשם מתפשטים לכל
הצדדים, לכל החיות¹⁵ כמו שראוי.
ואחר כך, חוזר השרפרף [צדיק] ונוטל
הכל בכללות אחת, והוא מוציא
המעשים בעולם.

מרקיע. אבל מאי דנפיק מגו רקיע
אקדים ההוא כפא ונטיל לה. וכמה
דאיהו נטיל הכי מסתדרין אבתרה פלהו
חיון וכל משרין דלהון. ורזא דמלה
הכפא נושא את נושאו דדא איהו
עקרא דכלא, וכלהו שאר ענפין אנון
מנה, ובתרה אתמשכן ודאי.

תא חזי אסתחר רקיעא באותווי, ואתון
נפקין לבר בכמה צדדין רזין עלאין.
מיד כפא נטיל להו, ומתמן מתפשטין
לכל סטר לכלהו חיון כמה דאתחזי.
לבתר תב שרפרף ונטיל פלא בכללא
חדא ואפיק איהו עובדין לעלא.

12. עי' ת"ז תי' סט קז, ע"ב.

13. ע"ד מה שאמרו: "נשא ארון את נושאו", סוטה לה, ע"א, במדבר רבא ד, כא, זהר ח"ב, רמב, ע"א: "ת"ח
דארון איהו הוה נטיל למאן דנטיל ליה." ולא מצאתי במקורות חז"ל, על הכסא נושא את נושאו. אלא רק
בדברי הרמ"ע מפאנו במאמר חיקור דין ח"ג פ"ב. כפי שמובא בשערי הלשם ח"א סי' ו. אבל במדבר רבא
כתוב: הארון היה דומה לכסא הכבוד. (במ"ר ד, יג); ובתנחומא ויקהל ז, לג: "ארון מכוון כנגד כסא הכבוד
של מעלה"; אולם בכתיב רמח"ל קל"ח, פתח נו עמ' ריג: "ענין המציאות הזה כבר נזכר בדברי רז"ל "הכסא
נושא את נושאו", והוא מה שאריך אנפין מציל את שאר הפרצופים מן הקלקולים בכוחו". עי' גם בפנות
המרכבה לרבינו, גזי רמח"ל עמ' שכו ד"ה בא וראה; ועוד הרבה רבינו לפרש הקשר בין המרכבה לגאולה;
אדיר במרום עמ' לה: "וחק שם, המאציל ית"ש שלא תצאנה פעולות המאורות לעולם אלא ע"י המלאכים,
והשכינה מתלבשת בהם כנ"ל... ואע"פ שהמלאכים הם המוציאים פעולה למעשה, עכ"ז: הנה הכסא נושא
את נושאו"; תקט"ו תפלות, ת' מז; ת' תו: "אל אי"ו הרי צדיק יסוד עולם ששמת אותו לסבול עולמך... והוא
רקיע שעל גבי החיות וכסא מתחבר עליו שהוא עד"א והרי הכסא נושא את נושאו".

14. בבחינת ידים ורגלים.

15. עי' זהר ויקרא ח"ג, ב, ע"א.

אֲבָל תָּא חֲזִי הִכָּא רְזָא דְרִזִּין
 לְאַשְׁתְּמוּדָעָא בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, רְזָא
 דִּיחֻדָּא בְּאַרְחָ קְשׁוּט. כְּתִיב בְּפִי
 הַפְּנִים לַפְּנִים בֶּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם (משלי
 כו, ט). אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ לְמִי שְׂיֹדַע לְלֶכֶת
 בְּסוּדוֹת הַמְּלֶכֶךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל¹⁶. בָּא וְרָאָה,
 זֶה סוּד [הַפְּסוּק]: שִׁימְנִי כַחֲוֹתֶם עַל
 לְבָבְךָ (שיר ח, ו). לְמַעַלְהָ, בְּתוֹךְ לֵב
 [דְּהִינּוּ, פְּנִימִיּוֹת] הַמְּלֶכֶךְ, חֲתוּם הַשֵּׁם
 הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ, אֲרֻנִי¹⁷, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה¹⁸
 שֵׁשׁ נִקְבְּעָה וְהַשְּׂתַרְשָׁה. כְּנֻגַד זֶה, בְּלֵב
 שֵׁל הַשְּׂכִינָה, נִמְצָא שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ, יְהוֹ"ה
 [וְזֶה סוּד הַפְּסוּק: בֶּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם].
 וְאִזּוּ בְּזִמְנֵי שְׁתַּרְשָׁאוֹת [פְּלוֹמֵר הָאוֹתִיּוֹת]
 נִמְשָׁכִים [מִהַרְקוּעַ], עוֹמְדִים בְּהַתְּחִלָּה
 עַל הַפְּסָא הַהוּא [שֶׁהוּא הַמְּלֶכֶךְ, וְ"א],
 כְּמוֹ שְׂנַתְבָּאָר. [וְאַחַר כֵּן] הַכֹּל נִכְלָל
 מִדְּבַשׁ זֶה אֲרֻנִי [שְׂפֻלְבּוֹ]. וְאִזּוּ
 הַשְּׂכִינָה מִתְעוֹרְרָת מִמְּקוֹמָהּ, וּמַתְכַּוְּנָת
 לְקַבֵּל הָאוֹרוֹת. וּמֵאוֹתָהּ שְׁעָה, כֹּל אֵלּוּ
 הָאוֹרוֹת מוֹכְנִים לְלֶכֶת לְקֶרְאָתָהּ. כְּנֻגַד
 זֶה הַשְּׂכִינָה, בְּזִמְנֵי שְׂאֵלוֹ [פְּלוֹמֵר
 הַתְּפִילוֹת] שְׁלִמְפָה עוֹלִים לְקֶרְאָתָהּ,
 בֵּינָן שְׂמֻגִיעִים לְלֵב שְׁלָה¹⁹, מוֹכְנֵי הַכֹּל
 לְשֵׁם זֶה הַקְּדוֹשׁ יְהוֹ"ה. וְאִזּוּ מִשֵּׁם [מְלֵב

אֲבָל תָּא חֲזִי הִכָּא רְזָא דְרִזִּין
 לְאַשְׁתְּמוּדָעָא בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, רְזָא
 דִּיחֻדָּא בְּאַרְחָ קְשׁוּט. כְּתִיב בְּפִי
 הַפְּנִים לַפְּנִים בֶּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם (משלי
 כו, ט). זְכָאָה חוֹלְקָה מֵאֵן דִּינִדַּע לְמִיִּהָ
 בְּרִזִּין דְּמִלְכָּא בְּאַרְחָ מִיִּשְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי רְזָא
 דָּא שִׁימְנִי כַחֲוֹתֶם עַל לְבָבְךָ (שיר ח, ו).
 לְעֲלָא גּוֹ לְבָא דְּמִלְכָּא אַחֲתִים שְׂמָא דָּא
 קְדִישָׁא אֲדָנִי, וְדָא שְׂכִינְתָּא דְּתַמָּן קְבִיעַת
 וְאַשְׁתְּרִשְׁתָּ. לְקַבֵּל דָּא בְּלָבָא דְּשְׂכִינְתָּא
 קָאִים שְׂמָא קְדִישָׁא יְהוֹ"ה. כְּדִין בְּזִמְנָא
 דְּנְהוֹרִין נְגִדִין, קְיָמִין בְּהִהוּא כְּפִסָּא
 בְּקְדִמִיתָא כְּמָה דְּאַתְמֵר. וְכֹלָא אַתְפְּלִיל
 מִיַּד בְּשְׂמָא דָּא אֲדָנִי. כְּדִין שְׂכִינְתָּא
 מֵאַתְרָה אַתְעֵרַת וְאַזְדַּמְנַת לְקַבֵּלָא
 נְהוֹרִין. וְכֹלָהּ נְהוֹרִין מִהִיא שְׁעַתָּא
 הַכִּי אֲזַדְמְנוּ לְמִיִּהָ לְגַבְהָ. לְקַבֵּל דָּא
 שְׂכִינְתָּא בְּזִמְנָא דְּאֵלִין דְּלִתְתָּא סְלָקִין
 לְגַבְהָ, בֵּינָן דְּמִטִּי לְהִהוּא לְבָא אֲזַדְמָן
 כְּפִלָּא בְּשְׂמָא דָּא קְדִישָׁא יְהוֹ"ה. וְכִדִּין

16. רבינו הרמח"ל הרבה לדבר על: "דרך ישר", עי' אדיר במרום ח"ב עמ' לג, וכן עמ' נט, ושם הכוונה על דרך הטובים - דרך עץ חיים שהיה לו לאדם הראשון לבחור; עי' פירוש ויהי מקץ, גנזי רמח"ל עמ' רצב; עי' מסילת ישרים סוף פ"ט; תקט"ו תפלות ת' שנב: "דרך ישר - אורח יחודך".

17. עי' בזהר פנחס ח"ג, רלה, רע"ב; שם רכת, ע"א; ת"ז, הק', ב, ע"ב; שם ו, ע"ב; תי' יח, לב, עי'; תי' כא, נט, ע"א; עי' קכב, ע"ב.

18. עי' ת"ז תי' כ"א, מט, ע"ב; אדיר במרום עמ' לה; אוצרות רמח"ל עמ' רפד. עי' אוצרות רמח"ל, תהלים, על הפסוק שויתי, עמ' קנד.

19. עי' אדיר במרום, עמ' רמב-רמג.

שְׁלַח] מתעורר הקדוש ברוך הוא לקבל את הכל. משם ולהלאה, הדברים מתחלקים לפי מדרגותיהן ועולים למעלה. אולם [זהו רק] אחרי שנכללו כלם בשם זה הקדוש יהו"ה, באותו דרך שיוֹרְדִים [האורות] מלמעלה למטה רק אחרי שנכלל הכל בשם אֲדֹנָי. לפיכך: במים הפנים לפניו פן לב האדם לאדם (משלי שם,שם), שפך מתעוררים אחד פגור אחד. לפיכך: רכב אלהים רבתיים אלפי שגאן אֲדֹנָי בם, זה שם שבו הם [האורות] מסתדרים ונכללים.

בא וראה, כך מתחלקים הדברים. בהתחלה כ"ב אותיות לוקחות מתוך הרקיע לפסא. אז נכלל הכל ונקשר בשם הקדוש, אֲדֹנָי. ואחר כך משם מתפשט לכל צד. ומצד של אֲדֹנָי שבו נקשרו, מתפשטים בכל החיות, בסוד שם הקדוש של מ"ב אותיות, אבגית"ן וכו', לפיכך אֲדֹנָי בם.²⁰ כל אלו הדברים התגלו בהר סיני לעיני כל ישראל. והם היו מסתכלים במראה המאירה. ועל ידה היו רואים את הדברים, שפך הם עומדים בסוד זה לכל הצדדים, למעלה ולמטה. ואז כל הענפים התחברו בשרשיהם,²¹ והמרכבה הקדושה הסתדרה בסדרים העליונים פראוי. ומשם נתנה להם

מתמן אתער קדשא בריך הוא לקבלא פלא. מתמן ולהלאה מלין מתפרשן לפום דרגיהו וסלקין לעלא, אבל בתר דאתכליל פלא בשמא דא קדישא יהו"ה, פגונא דנחתין מעלא לתתא בתר דאתכליל פלא בשמא אדנ"י. בגין כך פמים הפנים לפניו פן לב האדם לאדם, דהכי מתערין חד לקבל חד. בגין כך רכב אלהים רבותים אלפי שגאן אֲדֹנָי בם דא שמא דבה מסתדרן לאתכללא.

תא חזי הכי מתפרשאן מלין. בקדמיתא כ"ב אתון נטלין מגו רקיעא לכסא. כדין אתכליל פלא ואתקשר בשמא קדישא אדנ"י. לבתר מתמן אתפשט לכל סטר. ומסטרא דאדנ"י דבה אתקשרו, מתפשטין בכל חיון ברזא דשמא קדישא דמ"ב אתון אבגית"ן וכו', בגין כך אדנ"י בם. פלהו אלין מלין אתגלי בטורא דסיני לעיניהו דכל ישראל. ואנון באספקלריא דנהרא הו מסתכלן. ומתמן חמן מלין, דהכי קימין ברזא דא לכל סטרין לעלא ולתתא. כדין פלהו אתקשרו ענפין בשרשיהון ורתיכתא קדישתא אסתדרת בסדורין עלאין כדקא חזי. ומתמן אתיהיבת להו

20. בם בגמטריה 42, כמנין שם מ"ב של אנה בכח (אב"ג ית"ץ וכו'), עי' עוד על פירוש אדנ"י בם, באדיר במרום עמ' לה: "כי השכינה מתלבשת בכל המלאכים בסוד: אדנ"י בם"...

21. ראה במבוא, על חיבור הנפרדים בשרוש.

הַתּוֹרָה וְעֵשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת בְּשָׁנֵי הַלּוּחֹת.
 וְזֶה סוּד: לַחַת הָאֶבֶן²² (שְׁמוֹת כּד, יב), יו"ד
 ה"ה ו"ו ה"ה. אַרְבָּעָה הַיּוֹ"ן מִתְחַלְקוֹת
 כְּאֵן בְּאַרְבַּע חִיּוֹת, כְּסוּד שֶׁל ה' [חֲמוּשָׁה]
 חֲמִשִּׁי תוֹרָה, שֶׁכָּד עֲלָה בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, ו"ו
 [כְּנֶגֶד] הַכֶּסֶף²³ וְהַשְּׂרָפָרָף, יו"ד [כְּנֶגֶד]
 אָדָם, וְשֵׁם זֶה [כ"ן] עוֹמֵד בְּשִׁכְנֵיהָ
 [מַלְכוּת], שֵׁשֶׁם מְקֻשֵׁר הַיְחוּד הַקְּדוֹשׁ,
 קֶשֶׁר הַכֵּל.²⁴ וְזֶה סוּד ד' [אַרְבַּע] פְּעָמִים
 אַחֵר,²⁵ כְּנֶגֶד ד' [אַרְבַּע] אוֹתִיּוֹת [אַרְבַּע]
 ה"היּוֹן דְּשֵׁם ב"ן]. וְכֶנֶגְדָם ד' [אַרְבַּע]
 פְּעָמִים אַחֵר אוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל כָּכֵל יוֹם.²⁶
 וּבְגִלְלָם [יִשְׂרָאֵל] נִקְרָאוּ: בְּנִים [בְּחַי' שֵׁם
 ב"ן] לְמָקוֹם, [כְּמוֹ] שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם: בְּנִים
 אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם (דְּבָרִים יד, א). וְכִיּוֹן
 שֶׁכָּכֵל יוֹם אוֹמְרִים אוֹתוֹ, לְפִיכָד כְּתוּב:
 יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי הַיּוֹם
 יְלִדְתִּיךָ (תְּהִלִּים ב, ז), שֶׁתְּרִי כָכֵל יוֹם נִקְרָא
 כָּד בֵּן. [דְּהִינּוּ] שֶׁכָּכֵל יוֹם [יִשְׂרָאֵל]
 נַעֲשֶׂה בֵּן לְמָקוֹם בְּאַרְבַּע [פְּעָמִים] אַח"ד
 אֵלּוּ [שֶׁהֵם כְּמִנְיֵן ב"ן].

בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲהָ שְׁהִי עוֹמְדִים
 [יִשְׂרָאֵל] עַל הַר סִינִי, נִקְשְׂרוּ
 בְּשִׂרְשֵׁיהֶם, וְדָאִי. וְזֶה כְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן,²⁷
 שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: כִּי כָלָם כְּעַדִּי תִלְבְּשִׁי

אוֹרֵיתָא וְעֵשֶׂר אֲמִירָן בְּתָרִין לוֹחֵין. וְרָזָא
 דָּא לַחַת הָאֶבֶן (שְׁמוֹת כּד יב) יו"ד ה"ה
 ו"ו ה"ה. ד' הַיּוֹ"ן הֶכָא בְּד' חִיּוֹן
 מִתְפָּרְשָׁן, בְּרָזָא דְה' חֲמִשִּׁי תוֹרָה,
 דְּהִכִּי סְלִיק בְּהֵוּא זְמַנָּא. וְ"ו כֶּסֶף
 וְשְׂרָפָרָף. יו"ד אָדָם. וְשֵׁמָא דָּא
 בְּשִׁכְנֵיתָא קָאִים דְּתַמָּן אֶתְקַשֵּׁר יְחוּדָא
 קְדִישָׁא קְשׁוּרָא דְכֵלָּא. וְרָזָא דָּא ד' זְמַנִּין
 אַחֵד לְקַבֵּל ד' אֶתְנֻן. וְלְקַבֵּלֵיהוּ ד"פ
 אַחֵד אֲמִירָן יִשְׂרָאֵל כָּכֵל יוֹמָא. וּבְגִינֵיהוּ
 אֲקִרִין בְּנִים לְמָקוֹם דְּאֶתְמַר בְּהוּ בְּנִים
 אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם (דְּבָרִים יד א). וּבְגִין
 דְּכָכֵל יוֹמָא אֲמִירָן לְהוּ, בְּגִין כָּד כְּתִיב
 ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ
 (תְּהִלִּים ב ז) דְּהָא כָכֵל יוֹמָא אֲקִרִי הִכִּי
 בֵּן, דְּכָכֵל יוֹמָא אֶתְעַבִּיד בֵּן לְמָקוֹם בְּד'
 אַחֵד אֵלִין.

תָּא חֲזִי בְּשַׁעֲתָא דְּהוּ קִימִין עַל טוֹרָא
 דְּסִינֵי אֶתְקַשְׂרוּ בְּשִׂרְשֵׁיהוֹן וְדָאִי. וְדָא
 יִקְרָא עֲלָאָה דְּאֶתְמַר בְּהָ (יִשְׁעִיָּה מֵט יח)

22. האבן רמז לשם ב"ן: יוד הה וו ה"ה; ראה לעיל תי' מג.

23. עי' ת"ז תי' סט, קז, ע"ב.

24. עי' ת"ז תי' ד, יט, ע"א. ד"ה: "אלא בבת שבע [מלכות] בגין דאיהי קישורא דכלהו ספירן."

25. ארבע פעמים אח"ד (13), בגימטריה ב"ן.

26. דהיינו, אנו אומרים ארבע פעמים שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד בכל יום. שמע של הקרבנות, שמע בשחרית, שמע של ערבית וקריאת שמע על המיטה.

27. יקר - כבוד, רמז לשכינה, עי' תיקון מז; זהר בראשית ח"א, כ"ה, ע"א; עי' אוצרות רמח"ל, שמות עמ' עט: "והנה בזמן המתן תורה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, אז נתעטרו בשתי עטרות... והם סוד המוחין"

(ישעיה מטיח). ועל הקדוש ברוך הוא [נאמר]: פחתן יכהן פאר (שם סא). בין שחטאו ישראל, מה כתוב: ויתנצלו וגו' את עדים מהר חורב (שמות לג). [ויתנצלו] - (התורה השתמשה) בלשון כבוד [לשון סגי נהור], שהם לא הפשיטו [את עדים מרצונם], אלא אותן המדרגות העליונות התפרקו מהם,²⁸ אז: ויתנצלו וגו'. וזה העדי, שנאמר למעלה [כלם כעדי תלבשי].

כי כלם כעדי תלבשי. וקדשא בריך הוא (שם סא י) פחתן יכהן פאר. בין דחבו ישראל מה פתיב ויתנצלו וכו' את עדים מהר חורב (שמות לג ו). לישנא דיקרא איהו, דאנון לא אתפשטו אלא אנון דרגין עלאין דאתיקרו בהו, כדין ויתנצלו וכו'. ודא עדי דאתמר לעלא.

בא וראה, עבירה גוררת עבירה (אבות פ"ד, מ"ב). חטא העגל גרם לחטא המרגלים, עד שהתעכבו במדבר, וסטרין אחרנין שלטו עליהם.²⁹ אבל בסוף הימים, בזמן שהיו ראויים לעלות לארץ, שכבר הפגם עבר, והסמרא אחרא עזבה אותם, אז יחזור משה לקשור קשרים כבראשונה. במה? אלא במשנה תורה ועשרת הדברות. ועל זה כתוב: פאשר צוד יהוה אלהיך (דברים ה, יב), להראות הפל, לתחזיר הדברים כבראשונה. ובשעה שברך אותם, כך התחיל: יהוה מסיני בא וגו' (שם לג, ב), כדי לתחזיר הפל למקומו.

תא חזי חובא גרים חובא. וחובא דעגל גרים חובא דמרגלים, עד דאתעכבו במדברא וסטרין אחרנין שלטו עליהו. אבל בסוף יומין בזמנא דאתחזי לון למיעל לארעא, דכבר פגמו אתעבר וסטרין אחרנין אשתביקו מניהו, כדין תב משה לקשרא קשרין כבבדמיתא. במאי. אלא במשנה תורה ועשר אמירן. והכא פתיב פאשר צוד ה' אלהיך (דברים ה יב) לאחזאה פלא לאהדרא מלין כבבדמיתא. ובשעתא דבריק לון הכי שארי (שם לג ב) ה' מסיני בא וכו' לאהדרא פלא לאתרה.

העליונים שהם ח"ב. וכשחטאו בעגל, ששלטה עליהם הס"א, פרקו אותם מעליהם, ככתוב: ויתנצלו בני ישראל את עדים".

28. עי' מדרש רבא איכה פתיחתא: "ויתנצלו את עדים - כיצד נוטל מהן? ר' איבו ורבנן, ר' איבו אמר מאילוי היה נקלף, ורבנן אמרי מלאך היה יורד ומקלפ"; תנחומא כי תישא, פ"ו: "ויתנצלו - בעל כרחך"; ספרי וזאת הברכה, שנו. עוד שהמשמעות של ויתנצלו - הפשיטו לא מרצונם, ואולי אפשר לפרש "לישנא דיקרא" - כפשוטו ולא בסגי נהור, ומתיחס אל "עדים" ולא אל "ויתנצלו". ולפ"ז משמעות הענין - שלא הורידו מעל עצמם אלא רק את המדרגות העליונות שהתכבדו בהם. ומה שהורידו זה לא סתם תכשיטים כפשט הפסוק ולא סתם כתרים כסתימת דרשת הגמ' אלא - ע"י חטאם התרחקו מן המדרגות שהן שרשיהם.

29. עי' זהר וישלח ח"א, קעח, ע"ב.

בֹּא וְרֵא, יְהוֹה מְסִינִי בְּאֵי וְזָרַח מִשְׁעִיר
 [לְמוֹ, הוֹפִיעַ מִהַר פֶּאֶרְן]. מֵה שְׁעִיר
 וּפֶאֶרְן כְּאֵן [שְׁעִיר וּפֶאֶרְן, הֵם עֲשׂוּ
 וַיִּשְׁמְעָל] ³⁰ אֵלֶּה לְהִרְאוֹת הַדְּבָר לְפִי
 מְדַרְנָתוֹ כְּרֵאוֹי - שְׁהַפֵּל נִכְלָל בְּאַחַד,
 וְהַקְּלָפוֹת בְּלֵן גִּשְׁתַּעְבְּדוּ לְצַד הַקְּדֻשָּׁה,
 וְחַתּוּרָה נִתְּנָה בְּתַקּוּן הַכֹּל, בְּכִלְלוֹת
 הַכֹּל. וּבְכִלְלוֹת הַכֹּל: וְלִכֵּל הַיָּד הַחֲזָקָה
 וְלִכֵּל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל. וְכֹה חֲזַק אוֹתָם
 [אֵת יִשְׂרָאֵל] לְעֵלוֹת לְאַרְץ הַקְּדֻשָּׁה. וְזֶה
 סוֹד: חֲזַק וְאַמֵּץ (דְּבָרִים לֹא, כֵּג) שְׁנֵאמַר
 לַיהוֹשֻׁעַ, וְזֹאת [הַמַּלְאָה] חֲזַק [נִגְזַרְתָּ] מִיָּד
 הַחֲזָקָה. אֲבָל בֹּא וְרֵא, וְדַאי אִם
 יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ חוֹטְאִים, הַכֹּל הָיָה נִתְּקַן
 כְּמוֹ שְׂרָאוֹי. אֲבָל בֵּינָן שְׁחָטָאוּ, חֲזָרוּ
 הַעֲנִינִים לְקַלְקוֹל, עַד שֶׁיָּבֹאוּ הַרְעוּעָה
 הַנְּאֻמָּן [מִשָּׁה רַבְּנוֹ] לְעֵתִיד לְבֹא,
 לְהַחְזִיר הַכֹּל בְּתַקּוּן שְׁלֵם, בְּזִמְנָן
 שְׁתִּתְּגַלֶּה הַמְּרַכְּבָה הַעֲלוֹינָה לְפָנָי כֹּל
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִי חִלַּקְם.

וְהִנֵּה אֵלֶיָּהוּ הַנְּכִיבֵי הַנְּאֻמָּן בֹּא,
 פֶּתַח וְאָמַר, ר' רַבִּי רַבִּי, וְדַאי לְאַרְבַּע
 חַיִּוֹת יֵשׁ שְׁלֹשׁ פְּנִים לְכֹל אַחַת, שְׁכֹלָם
 דְּיוֹקָן שֶׁל אָדָם. ³¹ וְשִׁלְשָׁה דְּיוֹקָנֵי
 הָאֲחֵרִים [אַרְיֵה, שׁוֹר, גִּשְׁר] יוֹצְאִים
 מִשָּׁם לְכֹל צַד, וְהֵם [בְּנִגְדָר] שְׁלֹשׁ
 בְּרַכּוֹת: יְבָרְכֵךָ, יָאֵר, יִשָּׂא (בְּמִדְבָר
 וְכַד-כּו), וְזֶה [בְּנִגְדָר אוֹתִיּוֹת] יֵה"ו
 מִיְהוּ"ה. לְנִבִּי ה"א אַחֲרוֹנָה [כְּתוּב]:
 וְשָׂמוּ אֵת שְׁמוֹ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שָׁם

תָּא חֲזִי ה' מְסִינִי בְּאֵי וְזָרַח מִשְׁעִיר. מֵאֵי
 שְׁעִיר וּפֶאֶרְן הַכֹּא. אֵלֶּה לְאַחְזוֹתָה מְלָה
 בְּדַרְגָּהָ פְּדָקָה יָאוֹת. דְּכִלָּא אֶתְפְּלִיל
 פְּחָדָא, וְקִלְפִין פְּלָהוּ אֲשַׁתְּעַבְּדוּ לְסִטְר
 קְדִישָׁא, וְאוֹרִיתָא בְּתַקּוּנָא דְכִלָּא בְּכִלָּא
 דְכִלָּא אֶתְיַהִיבַת. וְכִלָּא דְכִלָּא וְלִכֵּל הַיָּד
 הַחֲזָקָה וְלִכֵּל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל. וּבְדָא
 אֶתְקִיף לֹון לְמִיעַל לְאַרְעָא קְדִישָׁא. וְרִזָּא
 דָּא חֲזַק וְאַמֵּץ (דְּבָרִים לֹא כֵּג) לַיהוֹשֻׁעַ
 אֶתְמַר. וְדָא חֲזַק מִיָּד הַחֲזָקָה. אֲבָל תָּא
 חֲזִי דְּדַאי אִי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ חַאבִּין
 פְּלָא הָוֵה מִתְּתַקֵּן פְּדָקָה יָאוֹת. אֲבָל בֵּינָן
 דְּחָאבּוּ אֶתְהַדְּרוּ מִלֵּין בְּקַלְקוּלָא. עַד
 דְּיִיתִי רַעֲיָא מְהִימְנָא לְזִמְנָא דְאַתִּי
 לְאַהֲדָרָא פְּלָא בְּתַקּוּנָא שְׁלִים, בְּזִמְנָא
 דְּתִתְּגַלֶּי רְתִיבָא עֲלָאָה לְקַמִּי כֹּל יִשְׂרָאֵל.
 זְכָאָה חוֹלְקָהוּן.

וְהָא אֵלֶיָּהוּ נְכִיבָא מְהִימְנָא אֶתִּי
 פֶּתַח וְאָמַר, ר' רַבִּי רַבִּי, וְדַאי בְּד' חַיִּוֹת
 אֵית תְּלַת אֲנַפִּין לְכֹל חַד דְּכִלְהוּ
 דְּיוֹקָנָא דְאָדָם. וְתִלַּת דְּיוֹקָנִין אֶתְחַרְנִין
 נְפִיקִין מִתְּמָן לְכֹל סִטְר וְאַנּוּן תְּלַת
 בְּרַכּוֹן (בְּמִדְבָר וְכַד-כּו) יְבָרְכֵךָ יָאֵר
 יִשָּׂא וְדָא יק"ו מִיְהוּ"ה. ה"א בְּתַרְרָאָה
 בַּה וְשָׂמוּ אֵת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

30. עי' ע"ז ב, ע"ב, ובפרש"י שם.

31. עי' זחר נח ח"א, עא, ע"ב.

שם, כו). ופא וראה, הו"ה אחת היא, ועל ידה הארבע חיות מתחלקות לצדדיהם.³² וכל אחת [מהארבע] מוציאה שלש ברכות אלו. לפיכך, יברך יהו"ה, יאר יהו"ה, ישא יהו"ה, [שככל ברכה יש כל הארבע אותיות של השם]. [סוף הכל] יש שנים עשר פנים, בהן מתגלגלות עשרים ושתים אותיות שיוצאות מהרקיע ההוא שעומד עליהם. ובהם [ב"ב פנים] מתגלגלין שנים עשר מיני אלפא ביתא, אלפא ביתא לכל אחד. וזה סוד שם של עשרים ושתים אותיות,³³ שמתגלגל בצרופיו בפסוקים האלו.³⁴

ותא חזי הוי"ה חדא איהי, בה מתפרשאן ד' חיון לסטריהו. כל חד אפיק תלת ברכאן אלין. בגין כך יברך ה' יאר ה' ישא ה'. ואנפין אנון י"ב, בהו מתגלגלין כ"ב אתון דנפקין מההוא רקיעא דקאים עליהו. ובהו מתגלגלין י"ב אלפא ביתין אלפא ביתא לכל חד. ורזא דא שמא דכ"ב אתון דמתגלגל בצרופוי בפסוקין אלין.

בא וראה, פאן מתגלגלות האותיות בודאי בשנים עשר צרופים של השם הקדוש הו"ה, צרופ [לכל] לשבט משנים עשר שבטים.³⁵ ואחר כך אלו השנים עשר מתחברים בשנים עשר אחרים [של אדני] שעומדים למטה בשכינה, והם עשרים וארבע אותיות, שהרקיע מסתובב על פלו, והם ביחד כ"ה [עשרים וחמש פולל הרקיע]. וזה סוד: כ"ה תברכו את בני ישראל (שם שם, כג). בא וראה, שסוד הוא: כ"ב

תא חזי הכא מתגלגלין אתון ודאי בי"ב צרופין דשמא קדישא הוי"ה, צרופא לשבטא מתריסר שבטין. לבתר י"ב אלין מתחברין בי"ב אחרנין דקנימין לתתא בשכינתא, ואנון כ"ד אתון, דרקיעא מסתחרן על פלא ואנון כ"ה. ברזא דא כ"ה תברכו את בני ישראל. תא חזי רזא איהו: כ"ב

32. עי' ת"ז תי' כב, סד, ע"א.

33. עי' זהר נשא ח"ג קמו, ע"ב; קמו, ע"א.

34. עי' פרדס רמונים להרמ"ק שער כא, פ"ד, קג, ע"ב: "שם בן כ"ב [אותיות] ונקרא כן, מפני שיש בו כ"ב אותיות ויחסו רבי נחוניא אל התפארת וכן הסכימו המפרשים וזהו: "אנקת"ם פסת"ם פספס"ם דיונס"ם"; תקט"ו תפלות, ת' א': "אל א"ו שבראת עולמך בכ"ב אותיות ובהם אתה מתעטר בשמך אנקת"ם פסת"ם... בהם אתה מברך ישראל שנאמר בהם בן יברך ישראל". שם זה יוצא מן יברך ה' עד יאר ה' בחילוף א"ב; אדיר במרום עמ' נב.

35. עי' עץ חיים, ח"ב, ע"א.

אוֹתוֹת הַמְצַטְרְפוֹת בִּי"ב צְרוּפִים [סֵד] הַכֹּל הוּא ל"ד, וְזֶה [כְּמִנּוּן] יִד"ד. שְׁנַאֲמַר בּוֹ: וַיֵּשֶׁא אֶהְרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם (וַיִּקְרָא מִכַּב), יָדוֹ פְתוּבָה. וְזוֹ הַיָּד הַחֻזְקָה, סֵדֵר הַמְרֻכְבָּה שְׁמִסְתַּדֵּר בְּסֵדְרָיו, לְתַקֵּן אֶת יִשְׂרָאֵל.

אֶתְנֹן מְצַטְרֵפֶן בִּי"ב צְרוּפִין כֹּלָא אִיהוּ ל"ד, וְדָא יִד"ךְ. בַּה וַיֵּשֶׁא אֶהְרֹן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם (וַיִּקְרָא ט כַּב) יָדוֹ כְּתִיב. וְדָא יָד הַחֻזְקָה, סֵדוּרָא דְרִתִּיקָא דְמִסְתַּדֵּר בְּסֵדְרָיו לְתַקֵּינָא דִישְׂרָאֵל.

לֵיל ה' בְּנִים

סִדוּר הַמְרַכְבָּה בְּעֶשֶׂר מְרֹאוֹת

[אֵלֵיהֶוּ הַנְּבִיא] פָּתַח וְאָמַר, רַבִּי רַבִּי, וְדָא בְּסִינֵי רָאוּ יִשְׂרָאֵל כֹּל סֵדוּרֵי הַמְרֻכְבָּה הָעֲלִיּוֹנָה עוֹמְדִים עַל מִתְכַּנְתֵּם. סֵדוּר הַמְרֻכְבָּה מִסְתַּדֵּר בְּעֶשֶׂר מְרֹאוֹת,³⁶ שְׁעָלֵיהֶם נֹאמַר: וְאַרְאֶה מְרֹאוֹת אֱלֹהִים (יְחֻזְקָא א, א). קוּם יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא הַנְּאָמֵן,³⁷ בְּאֵלוֹ עֶשֶׂר מְרֹאוֹת שְׁלֶד,³⁸ וְתַהֲיֶה מְסִיעַ לִי לְסֵדֵר אוֹתָם לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׁכִּינֵה, [כֶּד] אוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ. שְׁנַאֲמַר בּוֹ: הָאוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם (אֲבוֹת ו, ו). שְׁמוֹ שְׁאוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם בְּעֲלִיוֹ, גֹּרֵם לְבַעֲלִיו

פָּתַח וְאָמַר ר' ר' וְדָא בְּסִינֵי חָמוֹ יִשְׂרָאֵל כֹּלְהוֹ סֵדוּרֵין דְרִתִּיקָא עֲלָאָה קִימִין עַל קִיּוּמֵיהוּ. סֵדוּרָא דְרִתִּיקָא בְּעֶשֶׂר מְרֹאוֹת אִסְתַּדֵּר, דְעֲלִיְהוּ אֶתְמַר וְאַרְאֶה מְרֹאוֹת אֱלֹהִים (יְחֻזְקָא א א). קוּם יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא בְּעֶשֶׂר מְרֹאוֹת אֵלִין דִּילָךְ, וְתַהֲא מְסִיעַ לִי לְסֵדְרָא לְהוֹ קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ, לְמַהוּי אָנָּא אוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ. דְאֶתְמַר בַּה הָאוֹמֵר דְּבַר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם (אֲבוֹת ו ו). דְמָאן דְאָמַר מְלִיָּה בְשׁוּם מְאָרְהּ, גְרִים לְהֵהוּא מְאָרְהּ לְאֶתְתַקְפָּא בַּה וְדָאִי.

36. עי' בהקדמת ת"ז, ז, ע"א; גנזי רמח"ל, פנות המרכבה, פנה שניה: "ואז הקב"ה מגלה לו [לנביא] הסוד שהוא רוצה לגלות לו, והם נמשכים ענינים סתומים, ומתדמה הדבר בלבבו בכח העצה... ואז רואה המראות מסודרות לפי הסדר הצריך. וכשהוא רואה בשלימות, רואה עשר מראות זו אחר זו הם המזכורות במרכבת יחזקאל. ויודע הכל בסדר שלם. וזה בכח עשרה אותיות של השם ב"ה, המאירים בלבבו, מכל אות המאיר בו מבין ורואה מראה אחת, וס"ז, "ובידי הנביאים אדמה".

37. עיי"ש ו, ע"ב.

38. ובת"ז מזהר חדש קמט, ע"ב, נאמר שראה תשעה, והוא, שבמראה העשירי - כתר, נפל על פניו, כמבואר בת"ז ז, ע"א.